

NORGES HØYESTERETT

Den 28. februar 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Bårdsen, Arntzen og Falch i

HR-2018-387-U, (sak nr. 2018/204), straffesak, anke over dom:

I.

A

(advokat Marius O. Dietrichson)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

II.

B

(advokat Øyvind Bergøy Pedersen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anker over lagmannsrettens dom i sak om kroppskrenkelse og trusler.
- (2) Den 18. september 2016 tok politimesteren i Øst politidistrikt ut tiltale mot B, A og C for overtredelser av straffeloven § 271, jf. § 15, om kroppskrenkelser og § 263 om trusler.
- (3) Follo tingrett avsa dom 2. januar 2017, med slik domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1977, frifinnes etter tiltalebeslutningens post I og II.
 2. B, født 00.00.1987, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 271 og § 263 – sammenholdt med straffeloven (2005) § 79 bokstav a – til fengsel i 60 – seksti – dager. Varetekt kommer til fradrag med 16 – seksten – dager, jf. straffeloven (2005) § 83.

3. **C, født 00.00.1994, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 271 og § 263 – sammenholdt med straffeloven (2005) § 79 bokstav a – til fengsel i 45 – førtifem – dager. Varetekt kommer til fradrag med 2 – to – dager, jf. straffeloven (2005) § 83.**
 4. **A, B og C frifinnes for kravet om oppreisning.**
 5. **B, født 00.00.1987, dømmes til å betale 5 000 – femtusen – kroner i sakskostnader til det offentlige."**
- (4) Påtalemyndigheten anket dommen til lagmannsretten. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for A, og straffutmålingen for B og C.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 13. november 2017 dom med slik domsslutning:
- "1. **A, fødd 00.00.1977, blir dømd for brot på straffelova (2005) § 271, jf. § 15 og straffelova (2005) § 263, jf. § 15, samanhalde med straffelova (2005) § 79 bokstav a, til fengsel i 60 – seksti – dagar. Til frådrag i straffa går 14 – fjorten – dagar for uthalde varetekt.**
 2. **A, fødd 00.00.1977, blir dømd til å betala 5 000 – femtusen – kroner i sakskostnader til det offentlege.**
 3. **I Follo tingretts dom 2. januar 2017 for B blir det gjort den endring i domsslutninga punkt 2 at straffa blir sett til fengsel i 120 – eitthundreogtjue – dagar.**
 4. **C, fødd 00.00.1994, blir dømd for brot på straffelova (2005) § 271 og § 263, samanhalde med straffelova (2005) § 79 bokstav a og § 82, til fengsel i 90 – nitti – dagar. Til frådrag i straffa går 2 – to – dagar for uthalde varetekt."**
- (6) A og B har anket til Høyesterett.
- (7) As anke gjelder lovanvendelsen og saksbehandlingen under både post I og post II, og følgelig over idømmelsen av saksomkostninger. Det gjøres gjeldende at lagmannsretten har lagt til grunn en for lav terskel til domfellelse for medvirkning. Det at A var til stede ved voldsutøvelsen og at han gikk bak gjerningspersonene dit handlingene fant sted, er ikke tilstrekkelig til at det foreligger psykisk medvirkning. Videre er domsgrunnene mangelfulle hva angår beskrivelsen av As handlemåte. Det er uklart hva som skal ha styrket gjerningspersonenes forsett. Deler av beskrivelsen av kameraovervåkingen er dessuten utelatt. Det er lagt ned påstand om at lagmannsrettens dom i relasjon til ham oppheves.
- (8) B har anket over straffutmålingen.
- (9) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og påstått ankene nektet fremmet, da vilkårene i straffeprosessloven § 323 ikke er oppfylt. Til anken fra A bemerkes at støtteskrivet fremstår som en tilslørt bevisanke. Til anken fra B bemerkes at lagmannsretten har truffet riktig straffenivå og at det uansett ikke er noe misforhold mellom den straffbare handling og straffen.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (11) Anken fra A:
- (12) A ble frifunnet i tingretten, men dømt i lagmannsretten. Anken kan da bare nektes fremmet dersom utvalget finner det klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Beslutningen må begrunnes, jf. annet ledd annet punktum.

- (13) A er i lagmannsretten dømt for psykisk medvirkning til kroppskrenkelser og trusselen som gjerningspersonene B og C ble dømt for i tingretten, jf. straffeloven § 15.
- (14) Spørsmålet er om lagmannsretten har lagt til grunn en for lav terskel til domfellelse for medvirkning.
- (15) For å kunne bli dømt for psykisk medvirkning, kreves at tiltalte "positivt har tilskyndet til handlingen eller styrket gjerningspersonens forsett", jf. Rt-2014-930 avsnitt 11. Det er ikke tilstrekkelig at tiltalte var til stede da handlingene ble begått og ikke tok avstand fra dem, jf. Matningsdal, *Straffeloven Alminnelige bestemmelser Kommentartutgave*, 2015, side 109 og Rt-1987-699.
- (16) Lagmannsretten har ikke lagt til grunn at A verbalt har tilskyndet til handlingene. Ved vurderingen av om han ved sin handlemåte har "styrket gjerningspersonenes forsett", kan også faktiske handlinger oppfylle vilkåret for psykisk medvirkning, jf. Matningsdal, *Straffeloven Alminnelige bestemmelser Kommentartutgave*, 2015, side 110.
- (17) Når det gjelder kroppskrenkelsene, har lagmannsretten funnet det bevist at A i forkant av dem var klar over at det mest sannsynlig ville bli utøvd vold mot D, og at han forstod at han var med som moralsk støtte. Basert på videoovervåkningen av bensinstasjonsområdet, legger lagmannsretten til grunn at A så at B tok med seg skohornet og at C tok med seg cola-flasken med bensin, som han skrudde av korken på, ut av bilen. Både skohornet og flasken med bensin ble benyttet som ledd i kroppskrenkelsene beskrevet i tiltalens post I. Lagmannsretten peker videre på at opptakene "viser at A går tett bak dei to medtiltalte, bort fra den parkerte bilen til B og i retning mot D. Opptaka viser at A er like i nærleiken av D, straks etter at sistnemnde har blitt slått og fått kasta på seg bensin. På dette tidspunktet er kroppskrenkingane som er skildra i tiltalen fullbyrda. Det er først etter dette tidspunktet at A byrjar å gå fra staden, tilbake til den parkerte bilen".
- (18) Lagmannsretten har også understreket at den er uenig i tingrettens vurdering av at A holdt seg på "god avstand til hele hendelsen" og at han med kroppsspråket "tok avstand fra hendelsen". Selv om lagmannsretten ikke har funnet bevist at det i forkant var lagt en felles plan om å utøve vold mot D, har den lagt til grunn at volden var målrettet og ikke spontan. Som det fremgår av lagmannsrettens dom, har B erkjent at han slo fornærmede flere ganger med skohornet, og C har erkjent at han kastet bensin på fornærmede flere ganger.
- (19) Situasjonen beskrevet av lagmannsretten tilsier at A ikke bare var passivt til stede da kroppskrenkelsene ble begått, men at han også solidariserte seg med disse. Utvalget finner på denne bakgrunn at hans opptreden oppfyller kravet til psykisk medvirkning ved å styrke hovedpersonenes forsett.
- (20) Når det gjelder medvirkning til trusselen i tiltalens post II, har lagmannsretten funnet det bevist at A før angrepet mot D startet, var klar over at bensinen mest sannsynlig ville bli brukt mot sistnevnte. På samme måte som ved post I, må det at A deretter gikk ut av bilen sammen med gjerningspersonene og fulgte etter dem mot D, anses å ha styrket deres forsett om å true fornærmede ved å helle brennbart materiale over ham.
- (21) Ankeutvalget finner etter dette at lagmannsretten ikke har begått lovanvendelsesfeil for så vidt gjelder domfellelsen for medvirkning til overtredelsene beskrevet i tiltalens post I og post II.
- (22) Domfelte har videre anført at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle når det gjelder medvirkningsspørsmålet. Som det fremgår av gjennomgangen ovenfor, finner utvalget at

domsgrunnene på en tilstrekkelig måte forklarer hvorfor A ved sin handlemåte styrket hovedpersonenes forsett.

- (23) Det er i anken også vist til at "deler av beskrivelsen av kameraovervåkningen er utelatt". Det er noe uklart hva det her siktes til. Utvalget legger til grunn at lagmannsretten har beskrevet det den mener bevismessig kan utledes av kameraovervåkningen. Bevisvurderingen under skyldspørsmålet kan Høyesterett ikke prøve, jf. straffeprosessloven § 306 annet ledd.
- (24) Ankeutvalget finner det på denne bakgrunn klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Da saken heller ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få den prøvd i Høyesterett, tillates anken ikke fremmet. Noe grunnlag for å endre lagmannsrettens saksomkostningsavgjørelse foreligger da ikke.
- (25) Anken fra B:
- (26) B har anket over straffutmålingen. Han ble dømt både i tingretten og lagmannsretten.
- (27) Etter Høyesteretts ankeutvalgs oppfatning reiser anken ikke spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, og utvalget kan heller ikke se at det av andre grunner er særlig viktig at anken blir behandlet av Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum. Anken blir derfor ikke tillatt fremmet.
- (28) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Ankene tillates ikke fremmet.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)

Riktig utskrift: